

מיכתבים

אולי תספרו לנו מדי פעם על אנשים יותר מעניינים ממר נמרודי, שכבודו במקומו מונח? **מאיר הנסלר, הרצליה**

ניביוורק, ניביוורק

על שמו הנכון של מקום-קייט ("אנשים", העולם הזה 21.9.87). מתוך היכרות אישית עם המקום, אני יכול לספר כי המקום הזה, איזה 100 קילומטר צפונית ממיאמי, עם כמה אלפי תושבים קבועים, הוא באמת מקום קייט ונופש חלומי על שפת האוקיינוס האטלנטי ולא פלא שהעשירים ובני חוג הסילון נוהרים אליו. אבל מה? קוראים לו פאסיביץ' (חוף-הרקלים) ולא פאלסביץ' כפי שהעולם הזה מקפיד לאיית את שמו במדור אנשים האחרון פעמיים בזה אחר זה (בקשר למישפט בין המיליונר לאריכל שתיכנן לו את הווילה במקום). באנגליה אין מבטאים את האות למד כאשר היא באה לפני האות מס. ולקראו לפאסיביץ' זה בערך כמו לקראו לניביוורק ניביוורק. **רון שושני, ירושלים**

הצינור של גמליאל

על שגיאת-לשון נפוצה ("אנשים", העולם הזה 21.9.87). אפילו לא כאשר חתולים מטלפנים (כפי שקרה בביתו של הגינולוג שהוא חברה של הרוגמנית תמי בן-יעמי) נופלת שפורפרת הטלפון, כפי שהעולם הזה ריווח. זאת אחת השגיאות הנפוצות והמצחיקות בעיתונות העברית — המילה שפורפרת. אין מילה כזאת בעברית. טלפון יש שפורפרת! זאת מילה עברית עתיקה, המופיעה במשמעות של קנה חלול, או צינור קטן, כבר בספרי המישנה: "שפורפרת היתה לו לרבן גמליאל שהיה מביט וצופה בה." **שמואל סלע, תל-אביב**

עולם קטן

דוח של קורא המטייל במיזרח הר-חוק. תמיד נדהמתי מחדש למישמע סיפורי-אימים על מעשיי-יבוס (בהם, לפי ההלכה, צריכה אשה יהודיה לשאת את גיסה אם בעלה נפטר בלא שהשאיר לה ילדים), שכדי לעקוף אותם, מחייבים את האלמנה בהליך המשפיל של החליצה. עכשיו אני מטייל במזרח הרחוק ובאחד הערבים בבומביי נקלעתי לקולנוע, כדי לצפות בסרט הסדין המוזר, בו מככבת המרילין מונרו של הדרו, האמה מאלני. ומה ראות עיני על הבר? אשה צעירה, אומי ללה, החייבת, בגלל מינהגי הדרום, לשאת את גיסה. מפני שבעלה נפטר בלא שהשאיר לה ילדים.

רפי רוטנברג, בין בומבי לטוקיו (זמנית)

מיכתבים למערכת

העולם הזה שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסויבות לשוניות מישפטיות או טכניות.

האינצידנט של

אורי זוהר

אריק איינשטיין לא חידש הרבה בהתקפתו על עיתונאים בשירו האחרון, עיתונאי קטן שלי. קדם לו בהרבה שנים חברו באותם ימים, או כנראה הצמרת והיום החוזר כתשובה אורי זוהר. וכך כתב זוהר, כמיכתב למערכת העולם הזה, שהתפרסם בגליון שהופיע השבוע לפני 25 שנה, בהסבירו את הרקע ל"אינצידנט" בדבריו, בו הטיח דברים תריפים בעיתונאית אחת:

"בשטח הרכילות התיאטרונת המצב גרוע ביותר. רכילות-התיאטרון מעריבנים את טעמים האישי עם קורט של אינפורמציה הקלוטה נון האוויר, ויחד עם ההערכה, המבוססת על שבר-רעיונות שנשאבו מאיזה ספר-ביקורת לועזי, הם מנשאים תבשיל המורכב מחצאי-אמת, רבע אינטרס אישי ורבע שקר מכון."

אוכלוסיית אפס

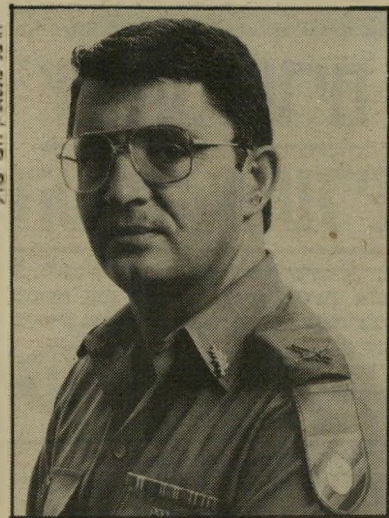
על הטעם בהולדת ילדים (רוצה בילד אבל פוחדת!) העולם הזה 21.9.87.

משך השנתיים שחייתי בלוס אנג'לס הרביתי לשמוע על תנועת אוכלוסיית אפס. זאת תנועה האומרת שבהחשב מצב בעולם ובעיסוקים הרכים הפתחים בפני האדם מלבד גידול ילדים, מוטב לא להביא ילדים לעולם (ומכאן שם התנועה, אוכלוסיית אפס). משקראתי את וידויה של הזמרת אלאל, הרוצה בילד, אבל... נזכרתי באותה תנועה. למה לה לאלאל ילד? הלא יש לה מספיק עניין בחיים. היא אוהבת לרכוב על אופנוע, יש לה את פיליפו הכלבה, יש לה את שוס'שיר החתול. מה היא עוד צריכה?

סוכן סמוי בכלא 4

על היחס לשפטי צה"ל ("חיללים מספרים על כלא 4", העולם הזה 26.8.87).

נדהמתי לקרוא את המתרחש בכלא 4 הצבאי, ביחס לחיילים סורים ככלל ולאנשי מילואים בפרט. יש לי הצעה לרמטכ"ל דן שומרון ולקמצ"ר (קצין מישטרה צבאית ראשי) אמיל אלימלך,

הצילום: סוכן סמוי, דניאל

קמצ'יר אלימלך
לשתתף ולחשוף

אשר יישומה ישים קצ, אחת ולתמיד, לתופעה מבישה זו של שלילת כבודו של הכלוא: כשם שהמישטרה הצבאית, באמצעות מצ"ח (מישטרה צבאית חוקרת), שותלת סוכנים סמויים במילחמתה בסחר-הסמים ופשעים אחרים שפשו בצה"ל, יהיה זה פשוט למדי לשתול בכלא 4 סוכנים במסווה של שפוטס, שיוכלו לחשוף את האשמים בהתעללות באסירים ולדאוג לכך כי הם יבואו על עונשם. **דן לנדאו, ירושלים**

יתרון השנות הטובות

על עיסוק אנשי חרות במישלוח שנות טובות ("מיפלגות", העולם הזה 21.9.87).

דיווחה הלעגני משהו של רוג'ית אנטלר על משלוח השנות הטובות על-ידי בחירי ובכירי חרות איננו במקומו. רוג'ית אנטלר שכחה עובדה אחת, חיובית מאוד. כאשר אנשי חרות עוסקים במלאכה הזאת, של כתיבת ומישלוח שנות טובות, הם אינם פנויים למלאכה אחרת. כאשר הם עושים משהו אחר, כפי שלמדנו לרעת בעשר השנים האחרונות על כשרנו, הם רק מביאים נזק. אז מוטב שיעסקו בשנות טובות. **יצחק לוי, חיפה**

כבודו במקומו מונח

על דיווח אחד ("אנשים", העולם הזה 21.9.87).

יעקב נמרודי שב ארצה לכבוד החגים. זה הקטע הראשון במדור אנשים. ממש שימחת זקנת! נמרודי פה, נמרודי שם. לא ערתי סטטיסטיקה, אבל לפי מיטב זיכרוני, יעקב נמרודי איש סביון, אלוף-מישנה (מיל') בצה"ל וסחר-נשק עשיר כיום, מככב לעיתים קרובות מדי לטעמי, במדור אנשים. שהוא אחד המדורים האהובים עליי בהעולם הזה.

העיר במישפט ארולף אייכמן. הייתי נוכח באולם כאשר עלה להעיד, ואשר התעלף כבר בראשית עדותו.

עד אז הכרתי רק מקריאה. קראתי את ביו הבובות, ונחרתי עד למעמקי ליבי. כרכים מבני הרור הצעיר (ראו) שהיו בימי השואה כאן בארץ, לא הרביתי עד אז לקרוא על השואה. יתכן שהיה לנו רגש של אשמה על כך שחינו כאן, בביטחה ובשלווה, ועסקנו בעניינינו, בשעה שקרה באירופה מה שקרה. ספריו של ק. צטניק (קצט) הם ראשי-התיבות הנאציים של קונצנטראציונס-לאג'ר, מתנהריכונו בגרמנית) עזרו לנו לחוש את תחושת השואה.

אחרי מישפט אייכמן היכרתי את יחיאל ריי נור ומישפחתו. יחיאל התגלה כאדם שונה מאוד מכפי שהוא מצטייר בספריו — אדם שקט מאוד, עדין מאוד, נוח לבריות. לפעמים יש לי ההרגשה שהוא מתחבא בתוך עצמו.

אשתו, נינה, היא ההיפך ממנו. אשה שגללה בארץ, גדולת-ממרים, פעלתנית מאוד. היא בתו של הפרופסור יוסף אשרמן, המנות, מיילד וגינולוג, שהיה אחת הדמויות המרכזיות ברפואה הישראלית בראשית ימי המדינה. עוד לפני שהכרתי את בתו וחתנו, ריאיון אותו העולם הזה לאיחאת, בעיקר על ריעותיו הקיצוניות נגד הפלות מלאכותיות.

בראשית שנות ה-60 הקימה נינה בביתה חוג לקירוב-לבבות יהודי-ערבי, על בסיס אנשי, בלי מצע פוליטי. הא הזמינה גם אותי, והיינו נפגשים בביתה לעיתים מוזמנות, אורחים יהודיים וערביים, כדי להחליף ריעות ולטכס עצה כיצד לשפר את היחסים בין שני עמי הארץ.

לשיא הגיעה פעילות זו ערב מילחמת ששת-הימים. אז ביקר בארץ פיט סיגר, זמרהעם האמריקאי השמאלני. בעיצומם של ימי-החרדה, שקדמו למילחמה, נערכה לו, ביוזמת נינה והמסורר יבי, קבלת-פנים סבירים של מלון ה'וטון. בצל המילחמה המתקרבת התכנסו שם יהודים וערבים, ופיט סיגר גרם לפרץ של רגשות וכיסופים לשלום, חוויה ריגשית בלתי-נשכחת. בסוף הערב נתנו כל הנוכחים יד איש לרעהו, וכך שרו בלהט את שיר-התקווה: אוחנו נתנו. בשנים-האחרונות נעלמו הריגורים מן האופק שלי. אני יודע שנינה עשתה רבות ברחבי-העולם, ואחרי-כך חלתה מאוד. הספר מסביר מה עשה יחיאל.

קריירה ומניירה

במשך 11 שנים, מאז הסיפול שעבר והמתואר בספר, התלבט ריינור. רק אחרי התחבטות נפשית קשה ניסה לכתוב את הדברים, ואז התלבט אם לפרסמם. בעיניי מהווה ריינור את האנטי-תיזה הגמורה לאלי ויזל, שהפך את השואה לקריירה, וכמעט למניירה. בעוד שויזל טיפס לגדולה, הפך ייעוץ של נשיא ארצות-הברית וחתן פרס-נובל (לשלום), כשהוא מוזהב בעיני העולם עם השואה, וזוכה בפרסומת אדירה, נלחם ריינור עם עצמו, נחבא אל הכלים, שקל אם לפרסם את דבריו או להשמידם.

בין השניים, אני מעדיף את ריינור. אני מקווה שפירסום הספר בעמודים אלה יהווה תקדים, וכי העולם הזה יפרסם גם להבא יצירות-מופת מיוחדות, המתאימות לפירסום כזה. בינתיים הייתי רוצה להודות לריינור, גם בשימך, על החוויה שהנחיל לנו.

דניאל ריינור

קורא יקר,

אני גא על כך שניתנה להעולם הזה רמנות לפרסם את סיפורו של ק. צטניק, הצופן: אדמו. רציתי בכך מהרגע הראשון שבו ראיתי את הספר. זה היה לפני חצי שנה. יחיאל ריינור טלפן לי במפתיע. לא ראיתיו כמשך זמן רב. הוא ביקש להיפגש איתי לכמה דקות.

כשבא היה נבוך, כדרכו. הוא הניח לפניי כתב-יד של ספר, ואמר שהיה רוצה מאוד שאקרא אותו, וגם אתן אותו לנתן זך לקריאה. הוא עצמו,

יחיאל ריינור
בפעם הראשונה

כך אמר, מפפק בערכו, ושוקל את השמרתו. אשתו, נינה, עמרה על כך שלא יעשה זאת. על כן הוא מבקש לשמוע את רעונו. אמר, קם והלך — הכל תוך כמה דקות. הוא לא הספיק לשתות את הקפה שלו.

נסלתי לידי את כתב-היד, והתחלתי לקרוא. משהתחלתי, לא יכולתי עוד להפסיק. בעיניי זוהי יצירה גדולה.

נתן זך קרא את כתב-היד אחריי, ורעו היתה כרעתי. מאז השתדלנו שנינו לשכנע את ריינור לא רק בחשיבותה של יצירה זו, אלא גם בצורך לפרסמה. הצענו לעשות זאת בו זמנית — הן בהעולם הזה, הן בצורת ספר. לשימחתנו הרבה, יחיאל ריינור הסכים לכך.

ברצוני לציין כי יחיאל ריינור העמיד את הספר לרשותנו בלא תשלום, ועל כן גם אנחנו יכולים להגיש אותו לך, כשי לחגים, בלי תוספת למחיר השבועון. זוהי הפעם הראשונה שהעולם הזה מפרסם בגליונו ספר.

רגשי אשמה

את יחיאל ריינור היכרתי בראשונה כאשר